

Pomarkku, Hiilenmäki

Kertomus tarkastusmatkasta 11. 10. 1963

Pomarkun kunnan kotiseutulautakunnan puheenjohtaja, opiskelija Risto Landvik ilmoitti Satakunnan Museoon, että hänen saamiensa tietojen mukaan Pomarkun Heinäsuon tilan maalta olisi ollut tutkimaton hiidenkiuas, jonka kivet olisi ajettu hiljan Porin-Kankaanpään tien täytteeksi. Ilmoitin asiasta tohtori Salmolle Muinaistieteelliseen Toimikuntaan ja kävin hänen pyynnöstään paikkaa tarkastamassa 11. 10. 1964³. Sain Noor-markusta oppaakseni rakennusmestari Peltolan.

Kävi ilmi, että kysymyksessä oleva mäki, josta on ajettu kiviä tietyömaalle, on todella se Hiilenmäki, jonka vieressä on Killisen tietojen mukaan sijainnut 11 hiidenkiuasta. Kyseisen mäen vieressä on ollut Hiilenmäen torppa; itse maa kuuluu Heinäsuon taloon. Hiilenmäellä on nykyisin laaja, matala sorakuoppa, ja koko mäen hautarauniot on luultavasti hävitetty soranajossa. Työnjohtaja Peltolan ja vanhaisäntä Julius Heinäsuon kertoman mukaan nyt paikalta ajetut kivet ovat kuitenkin olleet niitä kiviä, jotka on heitetty kasoiksi kuoppaan soranajossa. Soraa on kuopasta ajettu vuosikymmeniä Porin-Kankaanpään vanhaa maantietä sekä myöhemmin tehtyä Uudenkylän tietä sannoitettaessa, ja samoin ovat myös Kirkonkylän talot ajaneet soraa omaan tarpeisiinsa. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen paikalla oli Granit-niminen yhtiö murskannut sepeliä parina talvena. Saamani käsityksen mukaan nyt puheena olevalle tietyömaalle ei liene ajettu kiviä mistään alkuperäisestä hiidenkiukaasta; vanhaisäntä Julius Heinäsuon^{SUON} kertoman mukaan kyseessä on hänen keräämänsä sorakivikasa.

Toisaalta on sanottava, että paikannimi 'Hiilenmäki' tarkoittaa varmastikin 'Hiidenmäkeä', eikä meidän niin ollen tarvitse epäillä Killisen tietojen todenperäisyyttä. Täysin varmaa ei ole myöskään se, että vanhaisäntä Heinäsuon olisi ollut aivan tietämätön paikalla olleista hautaraunioista, vaikka hän niin kertoo ja viittaa tietojen muka olevan "kirkonkyläläisten kateudesta" johtuvia. Sen sijaan on ilmeistä, ettei tientekijöillä ole ollut minkäänlaista tietoa siitä, että paikalla olisi ollut muinaisjäännöksiä. Kun ~~kuitenkaan~~ ei voinut todeta selvää hiidenkiukaiden hävitystä nyt tapahtuneen, täytyi asia jäättää sikseen. Kielsin kuitenkin ajattamasta soraa kuopan reunoista, jotta lumen sulattua voisin käydä paikan uudelleen tarkastamassa.

Hiilenmäen asunto on pitäjänkartalle V:3 merkitty väärin Hiilimäeksi.

Uutela

POMARKKU
UUSIKYLÄ

ISOSUON
VALTIONMAA

HYÖTÄMÄKI

HAANPÄÄ

HEINÄ-
SUO

HIILMÄKI

HEINÄSUON
UUSITALO

HEINÄSUO

ISOSUON
VALTIONMAA

LAMMINNIEHI

KALANLAMPPI

